

[Erik Worm.]

ført visse ændringer, der er nødvendiggjort af den seneste tids udvikling i dansk landbrug. Således tager lovforslaget sigte på en stramning af bestemmelserne vedrørende landbrugspligten og bestemmelserne vedrørende samdrift og forpagtninger. Ad denne vej skulle det være muligt at bidrage til en endnu mere hensigtsmæssig strukturudvikling og den bedst mulige arrondering af jordtilliggende til de enkelte ejendomme.

Når strukturudviklingen diskuteres, er det ikke sådan, at der skal være tale om standardstørrelser, tværtimod, men udviklingen med den store mekanisering og rationalisering, både når det gælder arbejdet i mark og i stald, har bevirket, at et typisk familiebrug i nutiden bør have et større jordtilliggende end for blot 10-20 år siden. I 1951 havde en gennemsnitsejendom et jordtilliggende på ca. 15 ha. I 1971 var gennemsnitstallet vokset til 21,5 ha. I samme tidsrum er antallet af landbrugsbedrifter faldet fra ca. 200.000 til ca. 135.000, og denne udvikling må antages at ville fortsætte også i den kommende tid. Vi skal altså stadig regne med en ikke ubetydelig sammenlægning af bedrifter, og derfor bør vi også søge gennem lovgivningen at tilrettelægge det sådan, at man ikke ad lovgivningens vej hindrer en fornuftig strukturudvikling og jordpolitik i dansk landbrug, med det sigte, at der bliver større mulighed for at tilgodese ønskerne i landbruget om en ejendomsstørrelse, som må antages at kunne give en familie et antageligt indkomstgrundlag.

Landbrugsministeren peger i bemærkningerne på, at der nu må sikres en landbrugsplanlægning, der går ud på at udpege og sikre de arealer, det for jordbrugserhvervene er af særlig værdi at bevare, og herigennem også at få skabt en plan over, hvilke arealer der så kan frigøres til andre formål. Vi har nok ikke i tilstrækkelig grad taget hensyn til dette spørgsmål tidligere, føler jeg.

Det er også i forbindelse hermed, vi skal se den foreslåede skærpelse af landbrugspligten og dyrkningspligten, så der opnås bedre kontrol med udstykninger til private rekreative formål og med, at jorden tages i anvendelse til andet formål, f.eks. tilplantning, som også er omtalt i lovforslaget. En fri tilplantningsret medfører, at megen god landbrugsjord tilplantes og udgår af driften.

Denne tilplantningsret er foreslået indskrænket til kun at omfatte jorder, der har mindre landbrugsmæssig betydning, og til lige indeholder forslaget en arealbegrænsning op til 1/5 af ejendommens jordtilliggende, dog højst 10 ha.

Det er nok ændringen af § 16 i loven, der har givet anledning til den største debat i offentlighed og i presse, den, der går ud på en begrænsning i adgangen til at erhverve landbrugsejendomme. Nu sagde jeg udtrykkelig adgangs begrænsningen. Det er ikke sådan, at landbruget nu bliver et lukket erhverv. Der har vist sig en stigende interesse for at erhverve landbrug, og det er slet ikke i alle tilfælde køberens største interesse at drive landbrug eller rentabelt landbrug, men ofte andre grunde. Udviklingen viser, at det snart er op imod halvdelen af ejendommene i den frie handel, der overgår til de såkaldte bylandmænd. Det sætter selvsagt de unge landmænd over for en unaturlig konkurrence ved ejendoms køb, når andre interesser end de rent erhvervsbetonede kommer ind i billedet og påvirker priserne. Så kan vi medvirke til at rette dette forhold, kan der sikkert finde et prisfald sted, og herved hjælper vi dem, der uddanner sig til og vælger landbruget som erhverv. Det er naturligvis ungdommen, jeg her først og fremmest tænker på.

Jeg bemærker mig, at problemet om byfolks køb af landbrugsejendomme erkendes at være til stede. Det erkendes fra mange sider, bl.a. også i de bemærkninger, som De samvirkende danske Landboforeninger gør i bilaget til lovforslaget. Jeg kan i den forbindelse heller ikke undlade at nævne, at landbrugs- og fiskeriudvalget allerede har modtaget en henvendelse fra en del unge på en kendt landbrugsskole, der støtter landbrugsministerens lovforslag på dette område.

I spørgsmålet om fjernforpagtning og samdrift indeholder forslaget en afstands begrænsning. Når flere ejendomme drives sammen, er der dog en grænse for, hvor lang afstand der kan være mellem disse, hvis ønsket om en rationel og rentabel drift skal tilgodeses. Det kan heller ikke set fra et andet synspunkt være ønskeligt med for mange store og tunge landbrugsmaskiner på landevejene.

Åremålet for en forpagtningsindgåelse er her foreslået til 10 år. Det er en generel re-